

خیر دولت به مشهد نرسید

سهم مالیات بر ارزش افزوده در منابع عمومی آلبوم بودجه۱۴۰۲: اصفهان ۲۵، تهران ۲۰ و مشهد ۱۰درصد

گزارش خبری

روزنامه نگار محمد کامران

شهرداری‌ها، مهم‌ترین نهاد‌های عمومی کشور هستند که هم حجم درخور توجیهی از وظایف روی دوششان است و هم بخش مهمی از منابع بخش عمومی را در اختیار دارند. مجموع بودجه پنج کلان‌شهر بر جمعیت ایران در سال ۱۴۰۲، یعنی تهران، مشهد، اصفهان، شیراز و تبریز روی هم ۸درصد بودجه عمومی دولت است؛ همین عدد به ظاهر ساده نشان می‌دهد که هر نارتازی، عیب و ایراد در بودجه این نهاد که به‌طور مستقیم و بیش از هر سازمان دیگری با مردم ارتباط دارد، می‌تواند دولت را دچار مشکل و وظایف محلی آن را با اخلال روبه‌رو کند. برای همین هم مجلس و دولت در سال‌های اخیر بودجه کلان‌شهرها را با دقتی بیشتر از قبل بررسی و دنبال می‌کنند و حالا مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در جدیدترین گزارشش، به بررسی بودجه سال گذشته پنج کلان‌شهر بر جمعیت کشور پرداخته است؛ گزارشی که داده‌های جالبی از وضعیت بودجه این کلان‌شهرها را در دل خودش دارد. از سهم ۲۰درصدی استقرار و ۴۶درصدی درآمد در تأمین منابع بودجه عمومی شهرداری مشهد تا کمک ناچیز دولت به شهرداری کلان‌شهرها.

● کلان‌شهرها چطور انتخاب می‌شوند؟

برای اینکه تصویر بهتری از بودجه کلان‌شهرهای کشور داشته باشیم، باید اول سراغ این موضوع برویم که اصلا متر و معیار اضافه‌شدن یک شهر به فهرست کلان‌شهرها چیست؟ با وجود فهرست بلندبالایی که از معیارهای انتخاب یک کلان‌شهر وجود دارد، جمعیت هنوز هم اولین و مهم‌ترین شاخص برای واردشدن یک شهر به فهرست کلان‌شهرهاست. شورای عالی معماری و شهرسازی سال ۱۳۸۸ اعلام کرد که منطقه کلان‌شهری، شهرها و

● تعادل در بودجه‌ها رعایت شده است؟

کاهش ترازهای ها و تعادل بخشی به بودجه، یکی از کشمکش‌های همیشگی در مدیریت شهری است و کم پیش می‌آید که شهرداری‌ها و شوراهای شهر در این موضوع با هم دچار مجادله نشوند. براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تراز عملیاتی، یعنی همان درآمد– هزینه، در شهرداری پنج کلان‌شهر کشور مثبت است که اصفهان با ۴۵درصد بیشترین و مشهد با ۱۹درصد، کمترین تراز عملیاتی را دارد.

در تراز سرمایه‌ای که یک بخش آن واگذاری و فروش اموال و به‌ویژه اموال غیرمنقول شهرداری و بخش دیگر آن تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است، تراز همه شهرها منفی است و بیشترین تراز منفی را با ۵۵درصد اصفهان دارد و کمترین را با ۲۹درصد مشهد. ذکر این نکته خالی از لطف نیست که تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در شهرداری‌ها منجر به اجرای پروژه‌های عمرانی می‌شود و سرمایه فیزیکی در مالکیت شهرداری را افزایش می‌دهد. یکی

● منابع بودجه عمومی شهرداری‌ها از کجا تأمین شود؟

درآمد‌ها، منابع حاصل از واگذاری دارایی سرمایه‌ای و منابع حاصل از واگذاری دارایی مالی تنها منابعی که هستند بودجه عمومی مدیریت شهری را تأمین می‌کنند. در بودجه سال ۱۴۰۲ پنج کلان‌شهری که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی گزارش بررسی آن را منتشر کرده است، درآمد بخش اصلی منابع بودجه عمومی شهرداری‌هاست. براساس گزارشی که مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر کرده، ۸۴درصد از منابع بودجه عمومی شهرداری تهران از درآمد است و بعد از این شهر، اصفهان دومین شهری است که با ۷۱درصد بیشترین بخش منابع بودجه‌اش را درآمد‌ها تشکیل می‌دهد. تبریز و شیراز هم به ترتیب با ۶۵درصد و ۵۷درصد

● وام یا انتشار اوراق؟

تنها راهی که برای تأمین بودجه از طریق واگذاری دارایی‌های مالی جلو پای شهرداری‌ها قرار دارد، وام و انتشار اوراق مشارکت و قرضه است. از ۳۰درصد سهم واگذاری دارایی‌های مالی در شهرداری مشهد، ۸۰درصد متعلق به اوراق مشارکت است و ۲۲درصد هم سهم وام‌هایی است که شهرداری مشهد از بانک‌های مختلف گرفته است. شهرداری تهران هم که فقط ۷درصد از بودجه عمومی‌اش با واگذاری دارایی‌های مالی تأمین شده، سهم وامش تنها یک درصد است و جای خالی ۶درصد دیگر با اوراق مشارکت پُر شده است.

● فروش اموال غیرمنقول به‌صرفه است؟

در واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، شهرداری‌ها یا روی فروش اموال منقول و غیرمنقول حساب می‌کنند یا اینکه سراغ درآمد‌های حاصل از ماده‌۱۰۱ قانون شهرداری‌ها و... می‌روند. با این همه اما فروش اموال غیرمنقول راحت‌ترین راه برای شهرداری‌هاست و غیر از تهران که ۸۸درصد واگذاری‌های سرمایه‌ای را از این طریق انجام داده، مشهد و اصفهان تقریباً تأمین همه منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای را از فروش اموال غیرمنقول پیش برده‌اند. این عدد برای شهرداری شیراز ۶۳درصد بود که ۳۳درصد دیگر را با فروش سرقفلی تأمین کردند و در بودجه شهر تبریز هم ۸۷درصد فروش اموال غیرمنقول پیش‌بینی شده و ۱۳درصد باقی‌مانده از درآمد ماده‌۱۰۱ قانون شهرداری تأمین شده است.

مجموعه‌های شهری با جمعیت شهر مرکزی بالای یک میلیون نفر هستند. با این معیار، هشت شهر در ایران کلان‌شهر به‌شمار می‌آیند و از این تعداد پنج شهر تهران، مشهد، اصفهان، تبریز و شیراز بر جمعیت‌ترین کلان‌شهرهای کشور هستند که به خاطر این جمعیت و حجم زیاد کارها، بودجه بزرگ‌تری هم از سایر کلان‌شهرها دارند. برای همین موضوع و البته تأثیرگذاری اتفاقات مالی در این پنج شهر بر سایر جنبه‌های حکمرانی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، سراغ بررسی بودجه آن‌ها رفته است.

از مهم‌ترین بخش‌هایی که در بودجه شهرداری‌ها باید حتما تراز باشد، تراز مربوط به دارایی‌های مالی است که با دریافت وام، انتشار اوراق مشارکت و فروش سهام شرکت‌های متعلق به شهرداری و... طبقه‌بندی می‌شود و این هنر مدیریت شهری است که سند بودجه را بدون افزایش بدهی تنظیم کند و ترازش در این بخش صفر باشد.

تهران، تبریز و شیراز کمی تا قسمتی در این بخش موفق هستند و توانسته‌اند دست‌کم بودجه را طوری تنظیم کنند که سطح بدهی را افزایش ندهند، اما درصد تراز دارایی‌های مالی در مشهد و اصفهان به ترتیب مثبت ۱۰ و ۱۱درصد است. مثبت بودن این تراز نشان می‌دهد که مدیریت شهری در این دو شهر بیش از میزانی که بدهی داشته استقرار داشته‌اند و احتمالا بخش درخور توجیهی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را از طریق واگذاری دارایی مالی تأمین کرده‌اند.

در رده بعدی قرار می‌گیرند، اما از ۱۰۰درصد منابع بودجه عمومی شهرداری مشهد، فقط ۴۶درصد به درآمد‌ها اختصاص دارد که این عدد در بین کلان‌شهرهای این فهرست از همه کمتر است. دومین آثمی که بودجه عمومی مدیریت شهری را تأمین می‌کند، واگذاری دارایی سرمایه‌ای است یا همان فروش ملک و املاک و تأسیسات و... در دست شهرداری‌هاست. تبریز و شیراز رکوردداران تأمین بودجه عمومی در این بخش هستند و مشهد هم در رتبه سوم قرار می‌گیرد. خسیس‌ترین شهرداری‌ها هم در واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، اصفهان و تهران هستند و مشخص است که مدیریت شهری در این دو شهر حساب چندان‌ی روی این موضوع باز نکرده است.

● دولت چقدر به شهرداری‌ها پول می‌دهد؟

عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده و کمک‌های اعطایی دولت و سازمان‌های دولتی تنها منابع تأمین‌شده از سوی دولت برای شهرداری‌هاست. در میان کلان‌شهرها اصفهان رتبه اول را در دریافت مالیات بر ارزش افزوده دارد و سهم ۲۵درصدی از کل منابع عمومی آلبوم بودجه این شهر را دارد.

تهران با ۲۰درصد سهم در رتبه بعدی قرار دارد و حدود ۱۵درصد از سهم کل منابع عمومی بودجه تبریز هم متعلق به درآمد مالیات بر ارزش افزوده است. مشهد و شیراز هم تقریباً سهم آن چنانی از مالیات بر ارزش افزوده ندارند و در مشهد این عدد ۱۰درصد از کل منابع عمومی است و در شیراز هم فقط ۵درصد!

با این همه اما در کمک‌های اعطایی دولت و سازمان‌های دولتی، مشهد پیشروتر از دیگر از کلان‌شهرهاست و سهم ۴درصدی از کل منابع عمومی این شهر را دارد و بعد از مشهد این شیراز است که بیشترین کمک را از دولت گرفته است و بعد از آن‌ها هم تبریز و اصفهان قرار دارند. نکته جالب در این بخش کمک نزدیک به صفر دولت به شهرداری تهران است که اصلا جایی در منابع عمومی این شهر ندارد!

دولت در مجموع عوارض قانون مالیات بر ارزش افزوده کمتر از ۳۰درصد را به شهرداری‌های این پنج شهر پرداخت داشته و حدود ۳۲هزار میلیارد تومان به آن‌ها اعتبار داده است و کمک‌های اعطایی دولت هم در مجموع کمتر از ۵درصد است و این اعداد نشان می‌دهد که شهرداری‌ها در کلان‌شهرها از نظر مالی استقلال نسبی از دولت دارند.

متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان، شاید آخر آبان‌ماه؟!

شمرد که «یکی وفا نکند؟» آخرین خبری که در این حوزه و درباره بازنشستگان تأمین اجتماعی می‌خوانیم، ماجرای دیدار مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی با اعضای هیئت مدیره کانون عالی بازنشستگان کارگری است. بنا به خبری که ایلنا با کد ۱۵۴۵۶۵۸ روی خروجی فرستاده است، همه اعضای هیئت‌مدیره کانون عالی با جدیت، خواسته اول بازنشستگان را اجرای متناسب‌سازی و پرداخت معوقات علی‌الحساب متناسب‌سازی دانسته‌اند. این خبر، اما از جواب سалاری چیزی نوشته‌است. بنا به خبری که عصر خبر با کد ۶۲۰۵۱۱ منتشر کرده است، مدیر عامل

روزنامه نگار محمد کامران

به تأمین اجتماعی، به وظیفه و وعده و برنامه خود عمل نکرده است که متناسب‌سازی همچنان «نامتناسب» است؟ آخرین وعده، تا آخر آبان است اما آیا باید به این وعده باور داشت؟ آیا این را هم در شمار «هزار وعده خوبان» نباید

چرا وقتی قانون تصویب می‌کنند که از مردم هزینه‌ای بگیرند، بلافاصله اجرایی می‌شود، اما وقتی که با گذر از هفت خان مصوب می‌شود که دولت بپردازد، باز به کوچه‌پس‌کوچه پرستلاخ اما و اگر می‌افتیم؟ این پرسشی است که مردم فراوان می‌پرسند. نه با این ادبیات که که با هر زبانی که می‌گویند، جان مایه‌ای مشترک دارد. این دولت و آن دولت هم ندارد.

در معدود رفتارهای مشترک بین همه دولت‌ها شاهد این رویه هستیم، همین قصه همسان‌سازی حقوق بازنشستگان کشوری و لشکری و البته متناسب‌سازی مستمری بازنشستگان تأمین اجتماعی را در نظر آورید. قرار اول سال بود، حتی

روایتی خط اقتصاد

● ۱۶مگاوات نیروگاه خورشیدی به ثمر نشست

ایرنا|مدیر عامل شرکت توزیع نیروی برق مشهد گفت: تاکنون ۶۲۹نیروگاه خورشیدی کوچک مقیاس در بخش‌های مختلف به ظرفیت نزدیک به ۱۶مگاوات در شهر مشهد نصب شده است. عبدالوحد مهدوی نیا افزود، از این تعداد ۵۵نیروگاه به ظرفیت حدود سه مگاوات مربوط به امسال است.

وی بیان کرد، در حال حاضر نصب ۲۲۰نیروگاه خورشیدی به ظرفیت ۱۵مگاوات در منطقه زیرپوشش شرکت توزیع نیروی برق مشهد در دست اقدام است که از جمله آن‌ها می‌توان به احداث ۲۰۰نیروگاه خانگی و حمایتی مددجویان کمیته امداد و بهزیستی، ۱۳نیروگاه در بخش صنعت و هفت نیروگاه در بخش کشاورزی اشاره کرد.

● پیش‌بینی تورم سال آینده ۲۸.۳

شهرآرانیوز|ساختگوی کمیسیون تلفیق درباره بررسی کلیات لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ در کمیسیون متبوعش گفت: دولت در این لایحه نرخ تورم را ۲۸.۳درصد پیش‌بینی کرده که براساس آن، نرخ تورم در لایحه بودجه نسبت به سال گذشته کاهش‌ی است. رحیم زارع افزود، دولت در سال آینده رشد اقتصادی ۴درصدی را پیش‌بینی کرده است.

● ریزش قیمت خودرو در بازار

تجارت‌نیوز|علی خسروانی، نایب رئیس اتحادیه نمایندگان داران و فروشندگان خودرو تهران، در رابطه با تأثیر شرایط منطقه‌ای بر بازار خودرو گفت: زمانی‌که ابهاماتی درباره جنگ در رأس اخبار خودرویی قرار گرفت، قیمت خودرو روند صعودی را آغاز کرد و تا پنجشنبه هم به این روند ادامه داد، اما با توجه به شکست رژیم اشغالگر قدس در حمله به ایران، بازارهای مختلف واکنش مثبتی از خود بر جای گذاشتند که به تبعیت از آن، قیمت خودرو هم امروز ریزشی شد. او ادامه داد، با توجه به اینکه قیمت دلار نژولی شده است، بازار خودرو هم متأثر از آن به سمت افت بها حرکت می‌کند.

بازار

قیمت دلار منطقه‌ی تر هم می‌شود

جها نبخش سنجابی شیرازی، عضو اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به اتفاقات یک سال اخیر داخلی و خارجی که باعث نوسانات شدید و احساسی در بازار ارز شد، گفت: بعد

از درگیری‌های منطقه‌ای و اتفاقاتی که در تنش‌های یک‌سال اخیر به وجود آمد، بارها شاهد افزایش شدید و هیجانی قیمت ارز بودیم که این موج روانی هر بار بعد از چند روز توسط بازارساز کنترل و مدیریت شد.

به گزارش خبرنگارلین، وی افزود، پس از تجاوز محدود رژیم صهیونیستی که در برخی نقاط و پایگاه‌های نظامی ایران صورت گرفت و با اقدام دفاعی قابل توجه کشورمان روبه‌رو شد، شاهد کاهش موج روانی در بازار ارز هستیم. ما طی روزهای گذشته شاهد بودیم که قیمت ارز به طور کاملاً کاذب و هیجانی در حال افزایش بود که این روند از صبح روز شنبه تغییر کرد و موج کاهشی به خود گرفت.

دبیرکل اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق، افزود، یکی از تصمیمات مهم و سازنده بانک مرکزی، راه‌اندازی بازار ارز توافقی است. مطمئنا با راه‌اندازی بازار ارز توافقی، هم

مدیریت عرضه و هم مدیریت تقاضا صورت خواهد گرفت و اگر این مدیریت تنها از سوی بانک مرکزی انجام شود، در آینده شاهد عقب‌گرد و منطقه‌ی شدن بیشتر نرخ ارز هم خواهیم بود.

وقت خرید طلاست؟

بازار طلا و سکه که طی هفته‌های گذشته یک‌ه‌تاز رشد قیمت‌ها و ورود تقاضا بود، روز گذشته زمین خورد و سرمایه‌گذاران روزهای اخیر را به‌شدت متضرر کرد. با این حال، این بازار طرف‌داران خود را از دست نداده و اکنون نیز دوستداران طلا و سکه به دنبال فرصتی تازه و سودبخش برای ورود به این بازار هستند. آیا اکنون که قیمت‌ها افت کرده، وقت خرید طلاست؟

علی طباطبایی، کارشناس بازارهای مالی، در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز سرمایه‌گذاری در بازار طلا را با دیدگاه بلندمدت، منطقی دانست. او با اشاره به نوسان قیمت در بازار طلا و سکه، گفت: این ریزش و افزایش‌ها به دلیل ریسکی بود که به‌صورت دستوری روی قیمت دلار ایجاد شده بود. طباطبایی ادامه داد: اکنون فرصت خوبی برای تکمیل سبد سرمایه‌گذاری طلاست، اما با این تبصره که سرمایه‌گذاری برای بلندمدت باشد.

این کارشناس بازارهای مالی تأکید کرد، سرمایه‌گذاری در بازار طلا با دید کوتاه‌مدت را پیشنهاد نمی‌کنم، زیرا بازار دچار نوسان خواهد بود. بازار طلا و سکه احتمالا در میان مدت به قیمت‌های گذشته خود برگردد، اما در بلندمدت قطعاً از تورم هم جلوتر خواهد رفت.

وی با اشاره به اینکه منظور از بازه بلندمدت، مقاطع زمانی بالای شش ماه است توضیح داد: ورود به بازار باید به صورت پلکانی انجام شود، به‌ویژه اگر کسی سبد طلا نداشته باشد.

سکه جدید	۵۱,۵۰۰,۰۰۰	۱/۹۸٪+
سکه قدیم	۳۶,۹۰۰,۰۰۰	۰/۸۶٪+
نیم‌سکه	۲۷,۸۰۰,۰۰۰	۱/۹٪+
ربع‌سکه	۱۷,۸۰۰,۰۰۰	۱/۷۱٪+
طلای ۱۸عیار	۴,۳۶۰,۰۰۰	۱/۹۴٪+
سکه گرمی	۸,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۱٪+